

Her testin ilk sayfasının üstünde yer alan karekodlar, soruların video çözümüne ulaşılmasını sağlamaktadır. Google Play veya Appstore mağazalarından "dijitalim" test uygulamasını indirerek soruların video çözümlerine ve sıralamanıza ulaşabilirsiniz. Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin altında yer alan mobil optikleri okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN

TAM HÜCRELEME SİSTEMİ

AKILLI TAHTAYA UYUMLU

Bilgi Hazinesi

Bu bölümde ilgili kazanımın konu özeti yer almaktadır.

LGS Soruları

Bu bölüm 8. sınıf kitaplarında yer alan işlenen ünitelerle ilgili LGS'de çıkmış soruları içerir.

Uygulama

Yalnızca anlatılan konuyu içeren uygulama, o konuyu kavramanızı sağlayacaktır.

Kavrama Testi

Yalnızca anlatılan konuyu içerir. Konuyu pekiştirmenizi sağlayacaktır.

TÜRKÇE - 3

PISA TIMSS

Bu sayfalarda PISA ve TIMSS çıkan sorulara benzer sorular yer almaktadır.

Kazanım Değerlendirme Sınavı

Fasikülün bitirildiği tarihe kadar işlenen konulardan oluşan bir deneme sınavıdır.

Analiz Sentez Testi

Kazanımla ilgili mantık/muhakeme gerektiren sorular içerir. Bu testteki soruların zorluk düzeyi, kavrama testinden daha yüksektir.

Fasikül Tarama Testi/Analizi

Fasiküde yer alan tüm üniteleri içermektedir. Konuların tekrar edilip eksikliklerin görülmesini sağlayacaktır.

Yazılı Sınavları

Okulda uygulanacak yazılı sınavlar ile aynı konuları kapsayan bu bölüm okuldaki başarınızı artıracaktır.

Ünite Değerlendirme Testi/Analizi

Her ünitenin sonunda yer alan ünite değerlendirme testleri, tüm ünitedeki kazanımları göreceğiniz ve eksikliklerinizi belirlemeniz için yol gösterecektir.

9

BİLGİ HAZİNEM SAYISI

19

UYGULAMA SAYISI

269

SORU SAYISI

7. Sınıf

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

010720 – B1

ISBN: 978-605-7585-08-0

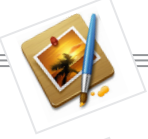
Genel Yayın Yönetmeni
S. AKGÜL

Yazarlar
Asilhan KARAASLAN / Ahmet Ayhan DURSUN / Selim AKGÜL

Editör
Önder YILMAZ

Dizgi
Son Viraj Dizgi Birimi

Basım Yeri

www.dijitalim.com.tr

“Dijitalim” öğrenci veya öğretmen uygulamasını indirerek
bütün soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

www.dijitalim.com.tr

DİJİTAL EĞİTİM PORTALIMIZA GİRİNİZ.

ÖĞRETMEN ÜYELİĞİ SEÇİMİ İLE SİSTEME ÜYELİK FORMUNU DOLDURUNUZ.
SİSTEME GİRİŞ YAPARAK DİJİTAL İÇERİKLERİMİZİ İSTEDİĞİNİZ YERE
İNDİREBİLİRSİNİZ. İNTERNETE BAĞLI OLSUN VEYA OLMASIN DİLEDİĞİNİZ
PLATFORMLARDA İÇERİKLERİMİZİ KULLANABİLİRSİNİZ.

Test ve deneme oluşturmak için
70.000 soruluk
“SORU HAVUZU” muzdan
yararlanabilirsiniz.

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

TAMAMEN ÜCRETSİZ İÇERİK

Konu Anlatımları
Benzer Sorular
Online Testler
Online Denemeler

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler, Kıymetli Öğretmenlerimiz,

Son Viraj Yayınları olarak hedefi yüksek olan öğrencilere rehber olmak ve onların başarı seviyesini yükseltmek için yola çıktık. Değişen sınav sistemiyle birlikte ortaya çıkan yeni nesil sorularla kitaplarımızı oluşturarak sizleri bu sınavlara en iyi şekilde hazırlamayı istiyoruz.

Kitaplarımızı hazırlarken Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan öğretim programlarındaki kazanımları esas alıyoruz. Soruları bu kazanımlar çerçevesinde hazırlıyor, tüm kazanımlara kitaplarımızda yer veriyoruz. Bunu yaparken kazanımların dışına asla çıkmıyoruz. Testleri mantık, muhakeme, analiz, sentez gerektiren sorularla oluşturuyoruz. Yeni nesil olarak adlandırılan bu tip sorularla öğrencilerimizin analitik düşünerek bilgilerini günlük hayata aktarabilmelerini amaçlıyoruz.

Bloom taksonomisine uygun olarak “tam öğrenme” modeliyle hazırladığımız özet konu anlatım, uygulama, kavrama, analiz-sentez, ünite değerlendirme testi ve analiziyle oluşturduğumuz “Drift Serisi” öğrencilerimizi bilgi düzeyinden sentez düzeyine çıkarıyor. Kolaydan zora şeklinde hazırlanan bu testler sayesinde başarı basamaklarını kolaylıkla aşacağınızı düşünüyoruz.

Tamamını zorluk derecesi yüksek yeni nesil sorularla oluşturduğumuz “Formula-1” serisi ile öğrencilerimiz tüm soru tipleriyle karşılaşacak ve soruları kolay şekilde çözenin yollarını öğrenecektir.

Ünite değerlendirme testleri şeklinde hazırladığımız “OFF-ROAD Serisi” ile son tekrarı da yaparak öğrencilerimizi hedeflerine bir adım daha yaklaştırıyoruz. Deneme sınavlarıyla da sizleri sınav seviyesinden daha üst seviyelere taşıyarak sınavlarda karşılaşacağınız hiçbir soru karşısında zorlanmadan başarılı sonuçlar elde edeceğinizi düşünüyoruz.

Tüm ürünlerimizdeki soruların video çözümlerini yaparak öğrencilerimizin çözemediği sorularla ilgili anında dönüt sağlıyoruz. “Dijitalimöğrenci” uygulamasından veya www.dijitalim.com.tr adresinden soru çözümlerine veya konu anlatım videolarına ulaşabilirsiniz.

Son Viraj Yayınları ile çıktığınız bu yolculukta hedefinize ulaşmanızı diliyor, size bu yolda rehberlik yapmaktan onur duyuyoruz.

Genel Yayın Yönetmeni

İçindekiler

4. ÜNİTE

FİİL

Fiil Çekim Ekleri.....	7
Filde Anlam Kayması.....	13
Fiilin Anlam Özellikleri	19
Fiilin Yapısı.....	25
EK Fiil.....	31
4. Ünite Değerlendirme Testi.....	37
4. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	39

5. ÜNİTE

ZARF

Zarf	43
5. Ünite Değerlendirme Testi.....	49
5. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	51

6. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları	55
6. Ünite Değerlendirme Testi.....	61
6. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	63

7. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI

Yazım Kuralları.....	67
7. Ünite Değerlendirme Testi.....	73
7. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	75

8. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Noktalama İşaretleri.....	79
8. Ünite Değerlendirme Testi.....	85
8. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	87
3. Fasikül Tarama Testi.....	89
3. Fasikül Tarama Testi Analizi	95
1. Deneme	97
2. Deneme	103
3. Deneme	109
TIMSS-PISA	115
I. Dönem I. Yazılı Soruları	117
I. Dönem II. Yazılı Soruları	119
II. Dönem I. Yazılı Soruları	121
II. Dönem III. Yazılı Soruları	123
Cevap Anahtarı	125

4. ÜNİTE

Fiiller

Fiil Çekim Ekleri

Fiilde Anlam Kayması

Fiilin Anlam Özellikleri

Fiilin Yapısı

Ek Fiil

Ünite Değerlendirme Testi

Ünite Değerlendirme Testi Analizi

KAZANIMLAR

7.3.9. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.

7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.

7.3.12. Fiillerin anlam özelliklerini fark eder.

7.4.13. Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.

Bilgi Hazinesi

Fiil Çekimi

→ Zaman veya dilek kipiyle birlikte kişi eki almış fiillere **çekimli fiil** denir.

a. Haber Kipleri: Zaman anlamı taşırlar. Haber kiplerinin çeşitleri ve bu kiplere ait ekler aşağıda verilmiştir.

Görülen Geçmiş Zaman: -dı, - di, - du, - dü/ tı, - ti, -tu, - tû

Öğrenilen Geçmiş Zaman: -miş, - miş, - muş, - müş

Şimdiki Zaman: -yor, -makta (-mekte)

Gelecek Zaman: -acak, - ecek

Geniş Zaman: -r, - ar, - er, - ır, - ir, - ur, -ür

b. Dilek Kipleri: Zaman anlamı taşımazlar, tasarlanan bir durumu anlatırlar. Dilek kiplerinin çeşitleri ve bu kiplere ait ekler aşağıda verilmiştir.

Gereklilik Kipi: -malı, -meli

Şart Kipi: -sa, -se

İstek Kipi: -a, -e

Emir Kipi: Eki yoktur. Kişi ekleriyle çekimlenir.

▶ **Fiillerde Olumsuzluk:** Fiillere getirilen “-ma / -me” olumsuzluk ekiyle fiillerin anlamları olumsuzla dönüştürülür. Diğer ekler olumsuzluk ekinden sonra getirilir.

▶ gel - me - di - m

Geniş zaman çekiminde II ve III. kişinin olumsuzu “ - maz / - mez” ekiyle yapılır.

▶ gül - mez - sin

Düşün,
analiz et

A. Aşağıda verilen cümlelerde fiillerin kipini noktalı yerlere yazınız.

1. Annemle kardeşim ders çalışıyor.

.....

2. Oğlu 2010 yılından beri okumak için şehir dışına gider.

.....

3. Öğleden sonra arkadaşlarımla yüzmeye gideceğiz.

.....

4. Kayra ve Şermin hiçbir gün evin kapısının zamanında açıldığını görmedi.

.....

**DÜŞÜN,
ANALİZ ET**

B. Aşağıda verilen metindeki çekimli fiileri ve bunların mastar hâllerini kutucuklara yazınız.

Geçen birkaç gün gibi bugün de dükkâna kimse gelmedi. Dükkânı borçla açmışım. Vakit akşama geliyor. Ben-
se bugün bir metre kumaş bile satamadım. Bu iş böyle gidemez. Peki, ne yapacağım? İskemlelerden birini çektim.
Kapının önüne koydum, düşünmeye başladım. İşlerin yoluna girmesini beklemeliyim. İşimi seviyorum ve bırakmak
istemiyorum. Öyle kolaya kaçmayacağım, dükkânı iyi hâle getirmek için çalışacağım.

Çekimli Fiil	Mastar

Çekimli Fiil	Mastar

**DÜŞÜN,
ANALİZ ET**

C. Aşağıdaki tabloda bazı fiillerin mastar hâleri verilmiştir. Bu fiilleri dilek kipleriyle çekimleyerek cümle içinde kullanınız.

Mastar	Kip	Cümle
yaşamak		
sevmek		
yazmak		
anlamak		
katılmak		
gülmek		

1. I. Elindeki imkânları zamanı geldiğinde doğru bir biçimde kullanmasını bilmelisin. → Gereklilik kipiyle çekimlenmiş fiil vardır.
- II. Çayın hemen soğumaması için önce bardağı sıcak suyla bir güzel çalkala. → Emir kipiyle çekimlenmiş fiil vardır.
- III. Misafirliğe gitmeden önce ağızımızın tatlanması için bir kilo baklava alalım. → Şart kipiyle çekimlenmiş fiil vardır.
- IV. Keşke ben de büyüdüğümde Türkçe öğretmenim gibi bilgili biri olsam... → İstek kipiyle çekimlenmiş fiil vardır.

Yukarıdaki numaralanmış kutucuklardan hangilerinin yeri değiştirilirse karşısındaki bilgi yanlışlığı giderilmiş olur?

- A) I ve II. B) II ve III. C) II ve IV. D) III ve IV.

2. Aşağıda verilen cümlelerden hangisinin yüklemi çekimli bir fiil değildir?

- A) Bu yolculuğumuzu trenle yapacağız.
B) Keşke sen de bizimle gelebilseydin.
C) Bugün biraz dinlenmek istiyorum.
D) Dolapta akşamdan kalan yemekler vardı.

3. Aşağıdakilerin hangisinde şimdiki zaman kipi kullanılmıştır?

- A) İzmir'e gitmek üzere yola çıkıyorum.
B) Sanki beni bekleyen birileri var.
C) Yolun karşısına geçme.
D) Önce saatine, sonra gömleğine bakmalısın.

İPUCU

4.

Nice güzellere bağlandım kaldım
Ne bir vefa gördüm ne fayda buldum
Her türlü istediğim topraktan aldım
Benim sâdik yârim kara topraktır
Aşık Veysel ŞATIROĞLU

Bu dördükte kaç tane çekimli fiil vardır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

5. Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde görülen geçmiş zaman kipi yoktur?

- A) Beş yıldır bu evde oturduz.
B) Beklediği misafirler sonunda geldi.
C) Her sabah düzenli olarak spor yaptım.
D) Yola çıkmadan önce eşyalarını hazırlamalısın.

6. Her iş ustalık ister. Ama onu bir kişiden öğrenmek gerekir. Eğer her marangoz baltayı, bıçkı ve rendeyi kendisi bulmak, üstelik bunlarla nasıl işlemek gerektiğini düşünmek zorunda olsaydı dünyada tek bir marangoz bulunmazdı. Coğrafya öğrenmek için herkesin dünyayı dolaşması Amerika'yı yeniden keşfetmesi, Afrika'yı incelemesi, Everest Tepesi'ne tırmanması gerekse ve bütün bunları birer birer anlatsa buna bir insanın yaşamı yetmez. İnsanların gittikçe daha çok şey öğrenmesi gerekliyor. Yaban hayvanlarının izini gütmek, vurulan hayvanın derisini yüzmek kulübe kurmak, taş bıçak yapmak, bütün bunlar hüner ve ustalık ister. İnsan usta olarak doğmaz, ustalık sonradan öğrenilir. İnsan, aletlerini kendi yapar, onlarla doğmaz. Bunun için de onları kullanma yetisini ana babasından miras olarak değil, öğretmenlerinden ve deneyim sahibi insanlardan alır. İnsan, dil bilgisi kurallarını ve aritmetik problemlerini çözme yöntemlerini doğuştan bilse bu tembellerin pek hoşuna gider herhâlde. O zaman insanların okula gereksinimleri kalmaz. Kalmaz ama bu da insanın pek yararına olmaz. Okulsuz hiçbir şey öğrenilmez. İnsana özgü beceri ve yetenek bir noktada donup kalır, bir sincabinkinden farksız olur.

Bu metinde numaralanmış fiillerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı fiil şart kipiyle çekimlenmiştir.
 B) II numaralı fiil şimdiki zaman eki almıştır.
 C) III numaralı fiil gelecek zamanın olumsuz şeklidir.
 D) IV numaralı fiil geniş zaman haber kipiyle çekimlenmiştir.

7. Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde eylemin her zaman yapıldığı anlamı vardır?

- A) Geldim ama kimseyi bulamadım.
 B) Sabahları erken kalkıp yürüyüşe gider.
 C) Zor zamanımda yanımda oldu.
 D) Size bu şiiri okuyacağım.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yüklem, dilek kiplerinden biriyle çekimlenmiştir?

- A) Kütüphaneden yeni kitaplar almalıyım.
 B) Zamanla beni anlayacaksınız.
 C) Aradığımız meyve fidanlarını bulamadık.
 D) Bugün hava güneşli olacak.

İPUCU

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi farklı bir kiple çekimlenmiştir?

- A) Her gün burada kitap okur.
 B) Uzaya ilk füze fırlatılır.
 C) Kutay, çizgi film izlemeyi sevmez.
 D) Kulakları artık ağır duyuyor.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi zaman anlamı taşıyan bir kiple çekimlenmemiştir?

- A) Gerçekler gün ışığına çıksa da biz de bu cezadan kurtulsak.
B) Karşı dağlardan bir esinti geliyor.
C) Beğendiğim çanta dün satılmış.
D) Bebeğin ayakkabısı yolda düştü.

5. 1. geldim → geçmiş zaman
2. almalısın → gereklilik kipi
3. alayım → emir kipi
4. almaz → geniş zaman

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde istek kipiyle çekimlenmiş bir fiil vardır?

- A) Bu düşünceler sağlam olmalı.
B) Kuşlar, erkenden yola çıkar.
C) Herkes üzerine düşeni yapsın.
D) Ucuz olanlardan ikişer tane alalım.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem çekimli bir fiil değildir?

- A) Köpeğin kimseye bir zararı yoktur.
B) Zamanında bu şehirde yarışlar yapılırdı.
C) Çizimlerimi akşama kadar getir.
D) Yüzünüzden neşe eksik olmasın.

İPUCU

» Kip ve kişi eklerinin fiillere, aitlik eklerinin ise isimlere geldiği hiçbir zaman unutulmamalıdır.

8.

Bir cümlede, eylemin zamanını bildiren ve fiilden sonra gelen çekim eklerine “haber kipleri” denir. Bunun dışında zaman anlamı taşımayan cümleye gereklilik, emir, koşul ve istek anlamı katan ekler de vardır. Bunlara da “dilek kipleri” denir.

Buna göre aşağıdaki metinlerin hangisinde sadece dilek kipiyle çekimlenmiş fiiller vardır.

- A) Hayır, dedim bir telaş. “Hayır” Sırma, öyle olsaydı, haydi küçük kız git ve tatilinin tadını çıkar der miydi? Senin dediğin gibi düşünse bunu açık açık söylerdi. Lütfen Sırma, lütfen olmayan şeylerin hayaline kapılarak günlerini zehir etme. Topla kendini.
B) Bugün kalkın ve Patara’ya gidin. Burası çeşmesi ve cumbalı evleriyle çok hoş bir yer. Yani evler de asırlar öncesinin mimarisine uygun olarak yapılmış ilk izlenimde bir uyum, bir bütünlük göze çarpmalı İstanbul’dakiler de gelsinler de görsünler.
C) Şükürler olsun gecenin o saatlerinde sokaklara düşüp onu aramaktan vazgeçti. Ben de fikrini değiştirmesin diye hemen onun ışığını söndürdüm. Şimdi bu satırları yazıyorum. Bu uykusuzlukla yarın bizden hayır bekle.
D) Yerimize oturduğumuzda soluk soluğa kalmıştım. Birden Sırma bana bir dirsek alttı. Geldiler, geldiler diye fısıldadı. Gösterdiği yere baktım, gerçekten de bir grup gelmiş. Ayakta masaları süzüyorlardı. Bunlar onlardı.

Bilgi Hazinem

Fiilde Anlam Kayması

- Bir fiil kipinin kendi anlamı ve görevi dışında başka bir kip veya anlam yerine kullanılmasına anlam kayması denir.
- ▶ Neden acele ediyorsun, az sonra kalkarız. (Geniş zaman, gelecek zaman yerine kullanılmış.)
 - ▶ Bu kitabı alacaksın ve arkadaşına teslim edeceksin. (Gelecek zaman, emir kipi yerine kullanılmış.)

- Fiillerdeki anlam kaymaları anlatım bozukluğu değildir aksine dilimizin zenginliğini gösterir.

BENİM
NOTLARIMDÜŞÜN,
ANALİZ ET

A. Aşağıdaki cümlelerde kiplerin hangi kip yerine kullanıldığını örnekteki gibi yazınız.

1. Peri kızı bir gün pazara gider.

Öğrenilen geçmiş zaman yerine kullanılmış.

2. İstedüğün ayakkabıyı yazın alırsın.

3. Yarın matematik sınavı yapıyor mu?

4. Salı günleri sütçümüz geliyor.

5. Onun adına patronla görüşüyorum, anlaşma yapıyorum gene de kıymetimiz yok.

6. Keloğlan bir de uyanmış ki anası başucunda duruyor.

7. Sana söylediklerime bundan sonra kulak asacaksın.

8. Ödevlerini zamanında yapacaksın.

Düşün,
analiz et

B. Tabloda verilen cümlelerdeki yüklemelerden biçimce aynı kiple çekimlenenleri aşağıda belirtilen renklere boyayınız.

- → GENİŞ ZAMAN : Kırmızı
- → ŞİMDİKİ ZAMAN : Yeşil
- → GELECEK ZAMAN : Mavi
- → GEÇMİŞ ZAMAN : Sarı
- → DİLEK KİPLERİ : Beyaz

1 → Akşamüzeri arkadaşımı arar, haber veririm.

2 → Her akşam yatmadan önce kitap okuyorum.

3 → Sana bu projenin önemini daha kaç kez anlatacak?

4 → Gelecek sene liseye gidiyorum.

5 → Keloğlan, padişahın sarayına doğru yola çıkar.

6 → On dakikaya geliyorum.

7 → Bana yaptıklarını bir düşünür müsün?

8 → İki gün önce gelen senin annen olacak.

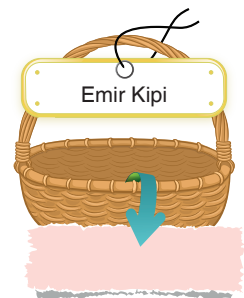
9 → Bu eser Osmanlılar zamanından kalmış olacak.

10 → Gelsen de bir işin ucundan tutsan.

Düşün,
analiz et

C. Tabloda verilen cümlelerden anlamca aynı zamanla çekimlenen cümlelerin numaralarını aşağıda verilen sepetlere yazınız.

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Okyanus akıntıları yer çekimi, rüzgâr ve suyun yoğunluğu ve sıcaklığı arasındaki farklılıklar nedeniyle okyanus sularının hareket etmesi olarak tanımlanabilir. Dünya'nın dönüşü ve güçlü mevsimsel rüzgârlar nedeniyle ortaya çıkan yüzey akıntıları derin bölgelerden yüzeye çıkan, soğuk ve besince zengin akıntılardır. Derin su akıntıları ise yoğunluk farkı ve kütle çekimi nedeniyle okyanus tabanında gerçekleşen su hareketleridir. Kutup bölgelerine ulaşan okyanus suları soğuyarak donar ve böylece daha yoğun hâle gelir. Suyun sıcaklık ve

I

tuzluluk oranının değişmesi, yoğunluk farkına neden olur. Okyanus tabanına doğru hareket eden daha yoğun suyun yerini daha düşük enlemlerden gelen sular doldurur. Bu suların da soğuyarak derinlere hareket etmesi sonucu, küresel bir su akıntısı süreci işlemeye başlar.

II

Kuzey Atlantik'te oluşan derin su akıntısı güneye doğru hareket ederek Antarktika'yı dolaşır. Daha sonra iki kola ayrılarak Hint ve Pasifik

III

havzasına ulaşır. Ekvator'a yaklaştıkça ısınan su yüzeye doğru hareket eder ve farklı yönlerden gelen iki akıntı, Güney Atlantik Okyanusu'nda tekrar birleşerek Kuzey Atlantik Okyanusu'na geri döner. Güneyden gelen, nispeten daha sıcak Kuzey Atlantik akıntısı Batı

IV

Avrupa'nın ikliminin daha ılıman olmasına neden oluyor.

1. Metinde altı çizilerek numaralandırılmış cümlelerin hangisinde anlam kayması vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. Metindeki anlam kayması aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) I. cümledeki yüklemdeki geniş zaman eki yerine şimdiki zaman eki kullanılmalı.
B) II. cümledeki yüklemdeki geniş zaman eki yerine gelecek zaman eki kullanılmalı.
C) III. cümledeki yüklemdeki geniş zaman eki yerine miş'li geçmiş zaman eki kullanılmalı.
D) IV. cümledeki yüklemdeki şimdiki zaman eki yerine geniş zaman eki kullanılmalı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem geniş zamanda çekimlenmesine karşın, geniş zaman anlamı taşımaz?

- A) Kendime yeni bir kıyafet almak istediğimde bütün mağazaları dolaşır sonra karar veririm.
B) Kışın bu soğuk günlerinde iş yerinden çıktktan sonra minibüs durağında saatlerce beklemeyi hiç sevmez.
C) Siz su siparişinizi verdikten en geç yarım saat sonra siparişiniz kapının önünde olur hanımefendi.
D) Annem yeni doğan ikiz bebeklerimizin kıyafetlerini kimyasal deterjan kullanmadan doğal yollarla yıkar.

İPUCU

4.

- I. Evren ile ilgili öğrendiğimiz her bilgi pek çok soruyu beraberinde getiriyor.
II. Bu sorulara cevap bulmak isteyen araştırmacılar teleskoplarla evreni gözlemliyor, uzay araçlarıyla yıldız sistemlerini keşfediyor ve hatta uzayda deneyler yapıyor.
III. Uzay ve evrenle ilgili bu araştırmaların önemli bir kısmı da NASA'da gerçekleştiriliyor.
IV. Araştırmalarına Jet İtki Laboratuvarı'nda (JPL) devam eden Dr. Yıldız, kariyer yolcuğunu ve araştırma konularını geçen hafta yaptığımız videolu söyleşimizde bizlerle paylaşıyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde anlam kayması vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. (I) Güneş ışınlarının zararlı etkilerinden gözü korumak amacıyla kullanılan güneş gözlükleri etkin bir koruma sağlamak için morötesi ışınların neredeyse tamamını (%99-100) engellemelidir. Bunun için genellikle UV ışığı engelleyebilen özellikte gözlük camları ya da kaplamalar kullanılır. (II) Ayrıca güneş gözlüklerinde kullanılan renklendirilmiş camlar belli dalga boylarındaki ışığı soğurarak bu ışınların göze ulaşmasını engeller. (III) Ancak günümüzde güneş gözlüklerinin UV ışınları engellemek dışında farklı özelliklere de sahip olması istenir. (IV) Dalga boyu daha kısa olan yüksek enerjili görünür ışığın (örneğin mavi ve mor ışık) retinada hasara yol açtığını gösteren araştırmalar nedeniyle güneş gözlüklerinin mavi/mor ışığa karşı da koruma sağlaması tavsiye ediliyor.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlam kayması vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV

6. Bir fiilin zamanının dışında kullanılmasına kip kayması denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kip kayması vardır?

- A) Babam, bir gün yola çıkar.
B) Çayı sıcak içmeyi severim.
C) Seninle bir daha konuşmam.
D) Durmadan beni çağırır.

İPUCU

» Fiillerde anlam kayması kipi anlamaya uygun olmamasıdır. Kip kaymaları anlatım bozukluğuna sebep olmaz.

7. **Aşağıdakilerin hangisinde eylem, kendi kip anlamının dışında kullanılmıştır?**

- A) Havanın böyle güzel olduğu bir günde kapalı alanlarda vakit geçirilir mi?
B) Annem, kız kardeşimle beni evimizin yakınında açılan yüzme havuzuna kaydettirecekmiş.
C) Başvuru sonucunu beklediği işten aylar sonra nihayet aramışlar.
D) Yıllar önce İstanbul'dayken gündüz vakti evlerine hırsız giriyor.

8. **Aşağıdakilerin hangisinde yüklem göreviyle kullanılan eylemin aldığı kip eki, kendi anlamında değildir?**

- A) Birinden borç para aldım mı o parayı ödeyene kadar âdeta gözüme uyku girmezdi.
B) Siz içinizi rahat tutun, onu gördüğümde bu konuyu mutlaka ona açacağıma söz veriyorum.
C) Yaptığınız bu güzel işlerin çocukların dünyasında apayrı bir yeri olduğunu asla uyutmayın.
D) Ertesi sabah erkenden kalkıp babasıyla aylardır hayalini kurduğu kamp alanına doğru yola çıkarlar.

Bilgi Hazinem

Fiillerin Anlam Özellikleri

- **İş (Kılış) Bildiren Fiiller:** Öznenin isteğiyle meydana gelen, nesne alabilen fiillerdir.
- ▶ okumak, yazmak, bozmak, tutmak, anlamak...
 - ▶ Öğrenciler konuyu anladı.
- **Durum Bildiren Fiiller:** Öznenin bir durumdaki devamlılığını anlatan fiillerdir. Nesne almazlar.
- ▶ uyumak, oturmak, koşmak, uzanmak...
 - ▶ Bebek, yatağında uyuyor.

- **Oluş Bildiren Fiiller:** Doğada meydana gelen değişimleri anlatan fiillerdir. Öznedeki değişimi bildirirler.
- ▶ sararmak, çürümek, uzamak, büyümek...
 - ▶ Ağaçların yaprakları sararmış.

BENİM
NOTLARIMDÜŞÜN,
EŞLEŞTİR

A. Aşağıda verilen cümlelerdeki iş, oluş, durum bildiren fiilleri anlam özelliklerine göre gruplandırıp alttaki ilgili kutucuklara yazınız.

Sonbaharın gelmesiyle ağaçların yaprakları sarardı.

Sepette unutulmuş elmalar çürümüş.

Kedi yavruları annelerinin yanında uyuyor.

Uyku tutmayınca geç saate kadar oturduk.

Öncelikle yaptığı resimleri boyadı.

Mutfaktan gelen ani sestən korkmuş.

Kardeşime yeni bir kazak aldım.

Yüksek ısıda yıkanan eldivenler küçülmüş.

Saatlerdir kitabın aynı sayfasını okuyorum.

1.

İş bildiren
fiiller

2.

Oluş bildiren
fiiller

3.

Durum bildiren
fiiller

B. Aşağıdaki şiirde geçen fiillerin anlam özelliklerini örnekte belirtildiği gibi yazınız.

SAZIMA

Ben gidersem sazım sen kal dünyada
Gizli sırlarımı aşikâr etme.
Lal olsun dillerin söyleme yâda
Garip bülbül gibi âh ü zar etme.

Gizli dertlerimi sana anlattım
Çalıştım sesimi sesine kattım.
Bebe gibi kollarımda yaylattım.
Hayali hatır et beni unutma.

Bahçede dut iken bilmezdim sazı
Bülbül konar mıydı dalına bazı
Hangi kuştan aldın sen bu avazı
Söyle doğrusunu gel inkâr etme.

Âşık Veysel ŞATIROĞLU

	Fiil	Anlam Özelliği
	kal	durum fiili
1	aşikâr etme	
2	söyleme	
3	anlattım	
4	kattım	
5	yaylattım	
6	unutma	
7	bilmezdim	
8	konar mıydı	
9	aldım	